2 V

B XXIV Asc
18172/B

MEDICINAE
LAVDATIO
QVAM OLIM IN CELEBERRIMO
PISARVM GYMNASIO
PVBLICE HABVIT
ANTONIVS COCCHIVS
MVGELLANVS
MEDIC. PHILOS. ET ANTIQVARIVS
CAESARIS.

FLORENTIAE MDCCLXI.
Apvd Andream Bondvccivm.

FACVLTATE PVBLICA.

WELLCOME
LIBRARY

Omnes homines artem medicam noſſe oportet (eſt enim res honeſta ſimul ac utilis ad vitam) & ex his maxime eos , qui eruditionis ac eloquentiae cognitionem habent . Nam ſapientiae cognitionem Medicinae ſororem ac contubernalem eſſe puto . Sapientia enim animam ab affectibus liberat : Medicina vero morbos a corporibus aufert .

Democritus Hippocrati de natura humana .

Sapientiam transferre oportet ad Medicinam , & Medicinam ad Sapientiam . Medicus enim philoſophus eſt Diis aequalis . Neque enim multa eſt inter ipſas differentia . Nam omnia , quae ad ſapientiam requiruntur , inſunt in Medicina .

Hippocrat. de decenti Ornatu .

Digitized by the Internet Archive
in 2018 with funding from
Wellcome Library

https://archive.org/details/b30542303

MEDICINAE
LAVDATIO

NEMO eſt, ni fallor, doctiſſimi Patres, ornatiſſimi adoleſcentes, qui non aliquando putaverit parum amice nobiſcum egiſſe naturam, quae dolori percipiendo nos adeo obnoxios effinxerit. Verum rem penitus inſpicienti illico patet, homines dolore moveri, ita ut ſi eſſent illius omnino expertes, neceſſe foret vel inertia interire, cum ab eo, & appetendi, & refugiendi, & omnino rerum gerendarum initia proficiſcantur. Tantum abeſt, doloris vacuitatem maximum eſſe bonorum, quod nonnulli voluerunt, ut potius velut certum exitium horrere eam homines debeant. Hinc neceſſario artes prodiere, quarum unaquaeque vel incommodo levando, vel libidini ex-

plendae, quae & dolor quidam eſt, comparata, & inſtituta fuit. Cum vero nullus adverſa valetudine dolor acrior, aut incommodum gravius afficere hominem poſſit, omnium maxime quae ſolerti ingenio excogitata ſunt, ſemper, & ubique Medicinam deprehendimus mature, & ſedulo excultam, cuius ope labefactus vigor reſtitueretur. Multiplici tamen, & longa obſervatione opus fuiſſe exiſtimandum eſt, unde praecepta ad artem efformandam elicerentur, ideoque non una aetate, nec a paucis hominibus, ſed ubi diuturna felicitas, & res puplica recte conſtituta, atque opibus pollens literarum ſtudia fovere valuit, plurium ſaeculorum conatu, & induſtria, Medicina inventa, & aucta fuit. Cuiusmodi ea fuerit apud vetuſtiſſimas gentes, quarum monumenta periere, etſi non omnino cognoſcatur, coniicere tamen eſt non admodum fuiſſe abſimilem ab ea, quam nunc habemus; non enim commentis hominum nititur, ſed veritate, ideſt rerum natura, quae ſedulo inquirentibus tandem ſe ipſa prodit. Innumerae ſunt cauſae quamobrem gens una ſaepe ingenii gloria omnibus antecellat, quas recenſere non eſt huius loci; at omnium certe quot novimus

po-

populorum Graecos ſolertia ſcientiaque praeſtantiſſimos fateamur oportet. Quorum ſtudia a Romanis maioribus noſtris ob regionum fortaſſe propinquitatem, & aut bello, aut pace conſuetudinem olim recepta, & exculta, & una cum eorum imperio, & ſermone late per terras diffuſa, ad nos usque manarunt. Ideoque Europa longe plus quam reliquus orbis optimis artibus, & diſciplinis, etiam nunc ornata eſt, & inſtructa, quae Graecam omnes originem agnoſcunt. Triginta ferme ſunt ſaecula, ex quo Medicinam primum Graecos excoluiſſe compertum habemus, adeout per centum omnino, & quinquaginta hominum ſoboles, quaſi per manus tradita ad nos devenerit. Quamquam vero non unaquaeque progenies pari eam ſtudio proſecuta fuerit, ſed perpaucae admodum aetates longe diſtantibus temporibus aliquod ei incrementum attulerint, in multiplicem adeo rerum cognitionem Medicorum ſcientia exolevit, totque praeclaris artium inventis ad morbos noſcendos, aut curandos utitur, ut vere medicus homo, vel permagno aliorum coetui doctrinae laude comparandus videatur. Non enim ſatis fuit Medicinae profeſſoribus malorum genera, quibus

humanum corpus afficitur, & auxilia, quae probavit uſus, addiſcere; ſed ſecundae, & adverſae valetudinis cauſas in obſcuro poſitas inveſtigandi cupidine incenſi, altius quaedam agitare conati, rerum quoque naturae cognitionem ſibi vindicaverunt. Etſi vero in hac parte ſapientiae parum fortaſſe profecerint, cum abditae morborum origines liquido intelligi nequeant, ut olim animadvertit ſummus philoſophus, & medicinae peritiſſimus Democritus; non ideo tamen abſiſtere incepto continuo territi ſuſtinuere. Verum cum nihil ad rerum naturam detegendam magis conducere viderent, quam ex rebus per ſe inveſtigatis maximam materiam ad occultarum cognitionem afferre, & peculiaribus obſervationibus quam plurima comperta habere, ut eſſe aliquando inſtrumento poſſint ad eliciendam ubique veritatem, improbo & conſtanti labore plura ſimul & graviſſima ſtudia aggreſſi ſunt. Hinc incidere corpora mortuorum, eorum viſcera, atque inteſtina diligentiſſime ſcrutari, &, ut admirabilis fabrica membrorum hominis apertius intelligatur, vivas animantes inciſas conſiderare, & ſubtiliſſima plantarum vaſcula. Et quoniam ubique liquores canalibus influentes de-

deprehenduntur, vel ſolidarum partium niſus, oportuit movendi, & reſiſtendi vires metiri, adeoque altiores diſciplinas, a quibus haec & acutiſſime, & abſcondite diſſeruntur, medendi ſcientiae ſuppetias ferre. Cum autem non tantum corporis actiones, & morborum cauſae explicandae, ſed & omnium, quae nos quoque modo afficiunt, & unde remedia petuntur, naturae noſcendae viderentur, & tota naturalis hiſtoria excolenda fuit, & Chemia, admirabilis illa ars paucis ante nos ſaeculis exorta, traducenda ab inanibus, quibus diu implicita fuit, aurum faciendi tentamentis; ad corporum omnium, quae ſenſu percipiuntur, & coerceri poſſunt, elementa reſolvenda, & vires inveſtigandas. Quae quidem naturae rerum contemplatio ita valet ad artificis ingenium excitandum, ut minime mirum eſſe debeat ſi philoſophiae univerſae neminem aptiorem medico liceat invenire. Vnde vetus conſuetudo eſt iam usque a Graecis ducta, eaque nobiliſſimi huiuſce, celebriorumque Europae gymnaſiorum firmata conſenſu, ut Medicina ſapientiae pars habeatur, & utriusque inſignibus tirocinio functi adoleſcentes ornentur. Sed cum ea, quae ab antiquis olim, vel nuper a vici-

nis

nis gentibus, ingenio claris, & literarum gloria, quae diu tota noſtra fuit, inventa, & memoriae tradita ſunt, libris non uno ſermone ſcriptis contineantur, medicos oportuit plures linguas ediſcere. Graecam quidem praecipue, a qua omnis doctrina & initia accepit, & plurima habet nomina, & cuius ope Medicina maxime increvit ob diſertiſſimorum hominum monumenta, & avorum noſtrorum memoria ab illuvie, & ſitu purgata fuit, quibus a barbaris obruta diu neglecta, & immunda iacuerat. De Latinis vero literis ſupervacaneum eſt dicere, quarum laus haec ſingularis, quod univerſum terrarum orbem pervaſerint, ut longe remotae gentes, quas inter nulla unquam fuit, aut ſermonis, aut legum, aut morum, victusque communitas, facillimo nunc negotio latine ſcribentes meditationes commutent, unaque poſſit Latina cenſeri a communi humani generis lingua minime abeſſe. Huius vel maximus in Medicina uſus eſt, cum perpauci admodum ſint e ſapientiae profeſſoribus, qui non putent, ut eſt, rerum naturam invenire difficile, ita nefas eſſe ubi invenerint in vulgus emittere. Cum ſaepe luſtraverim animo admirabilem hanc compoſitionem diſciplinae,

in

in eam ſententiam adductus facile ſum, quam nonnullis clariſſimis viris videram placuiſſe, medicos ſcilicet, ut aliis fortaſſe liberalium doctrinarum ſectatoribus opibus & auctoritate concedant, ſibi certe maximam multiplicis eruditionis laudem iure quodam proprio vindicare. Quod ſi tanto opus eſt inſtrumento in medicinae ſcientia comparanda, tanto concurſu honeſtiſſimorum ſtudiorum, tanto artium comitatu, cui quaeſo, Auditores, ſalutaris haec profeſſio non videatur maximo eſſe hominibus emolumento? Non hic memoro quae Medici docti ſermones utriusque linguae iuvandis literarum ſtudiis effecerint, cum manibus omnium terantur antiquorum ſcripta vel ab iis edita, vel enarrata. Neque de commentariis eorum verba faciam, quibus ſigna, numiſmata, caelata opera, aliaque praeclara antiquitatis monumenta diligentiſſime explicata ſunt, quorum uſum atque praeſtantiam noſſe nobilibus ingeniis digna nunc merito doctrina exiſtimatur. Haec licet magna, & ad hiſtoriam illuſtrandam apprime facientia, videri tamen alicui poſſint feſtiva, & venuſta, & eorum, qui eruditos oculos habent, oblectamenta, in humanam vero felicitatem minime conducere. Hanc igitur tan-

tum

tum in animo habentes perpendamus oportet, quid ad eam conferre valeat una aut altera ex iis diſciplinis, e quibus conſtare vidimus Medicinam. Animadvertite quaeſo auditores, quanti hominum referat, vel unius rei naturam, & vires indicare. Exemplo ſint Americanae gentes, quas duobus ante nos ſaeculis popularis quidam noſter primus adiit, ſuoque nomine appellavit. Quamobrem iis nullae fuerint utiles artes, nulla fere vitae commoda, omnium feracem terram incolentibus, non aliam cauſam invenio, quam ignoratam ab iis viliſſimi cuiusdam lapidis, ferri ſcilicet naturam. Quidquid libeat de ingeniis hominum, & praeclaris artium inventis ſentire, in hac noſtra orbis terrarum parte, ubi rerum ad uſum copia, & naturae cognitio certare videntur, ſi ferrum omnino in deſuetudinem veniret, non dubito quin paulatim in ſqualorem, paupertatem, & inſcitiam priſcarum Americae gentium laberemur. Adeo ut qui ferri primus monſtravit uſum de hominibus optime meruiſſe, vere parens artium, & auctor opulentiae cenſendus videatur. Stirpium naturam cognoſcere, nervos eſſe atque artus agriculturae quis non videt, qua nihil melius, nihil uberius,

nil

nil aeque univerſo hominum generi ſalutare, & ſine qua longe quam millies minores e terra fructus perciperentur. Ab animantibus vero innumera ſunt hominibus auxilia, alimenta, veſtes, inſtrumenta ad belli, & pacis opera, oblectamenta, & laboris ſolatia. Quorum omnium etſi praecipuos uſus iam longa aetas oſtenderit, multa tamen ſunt minuta, & abſcondita, quae ſingulari ſedulitate detegi poſſunt ab iis tantum, quorum opera, & ſtudium in hiſce verſatur, & quae artium facultatem mirifice adaugeant. Quam multa a medicis conquiſita, & collecta ſunt de omnium animantium genere, ortu, membris, aetatibus! quam multa de ſtirpium natura, omniumque fere rerum, quae gignuntur e terra, cauſis atque rationibus! Vt autem facile appareant commoda, quae ſola Chemia vitae, & luxui afferre poſſit, ſat erit animadvertere multas easque nobiliſſimas artes ab ea ſumere materiam, & operationes, & inſtrumenta. Haec pictores aptiſſimis ad colorandum pigmentis inſtruit non aliter parandis; haec lanas, & ſerica fulgentiſſimis, diuque haerentibus coloribus imbuere docuit; haec vitra elegantiſſima conficere, quibus nil ſplendidus, nil ad arcendas aeris iniurias ap-

 tius,

tius, nil ad munditiem accomodatius. Chemiae ope funduntur metalla, ducuntur, & in uſus humanos molliter formantur, eſculenta, & multiplices variaeque potiones facillime parantur, & conſervantur. Quae omnia nullo negotio a Chemia perficiuntur poſtquam a medicis pertractata ea luce gaudet, ad quam illorum ſtudiis evecta eſt ut Philoſophiae, & Medicinae potiſſimum, ut facit, inſerviret. De Mathematicis diſciplinis, quas excolere medicum oportere diximus, cum tota Medicina, quae chemia non eſt, in doctrina motuum & ponderum verſetur, diſſerendum hic non puto, quanti ſcilicet ad opera hominum ſint adiumenti; peculiari enim bono Etruriae fato contigiſſe video, ut nullus fere ſit e noſtris adoleſcentibus, qui ſe literis ſedulam navare operam profitentur, qui doctus non ſit geometriae ſaltem elementa. Adeo firmiter noſtrorum hominum animis tandem fauſta haec inſedit opinio, rudem, & expertem geometriae, ineptum omnino eſſe cuiuscumque generis meditationibus. Animadvertere tantum hic non fuerit alienum, maximam, & veterem Medicinae intercedere cum mathematicis diſciplinis neceſſitudinem, ideoque plurimos, utrarumque laude inſignes viros,

ros, & antiqua, & nuper elapſa praeſertim aetas vidit. Inter quos duo potiſſimum memorandi veniunt ſui ſaeculi ornamenta, & celeberrimae huius ſcholae clariſſima lumina, Galilaeus, eique longo proximus intervallo Borellius. Quorum ille Medicinae primum deditus, abreptus continuo fuit ad edita illa ſapientum templa inſatiabili quadam e cognoſcendis rebus voluptate; alter ad explicandas naturales corporis actiones, in quibus diu fruſtra laboraverant medici, primus lucem praetulit, & ſecurum iter aperuit. Quae quidem omnia ad hominum felicitatem plurimum facientia ut non ſint ipſa Medicina, videtis tamen, Auditores, iis ſtudiis inniti, quibus eſt medendi ſcientia conſtituta, ideoque aſſerere non dubitaverim eas gentes opibus praepollere, & vitae commodis praeſtare, in quibus & plurimi, & ſolertiſſimi Medicinae dent operam. Quantum autem emolumenti ex his ſtudiis ars ea ſalutaris accipiat, quae morbis auxiliatur, & ad quam univerſa Medicina collineat, neminem dubitare credideram aliquando. At ſentio, & doleo, veterem parentis Hippocratis querimoniam haberi quodammodo & noſtris temporibus poſſe, Medicinam artium omnium praecla-

riſſimam ob artificum inſcitiam, & eorum, qui hos iudicant, temeritatem, iam ceteris artibus longe poſthabendam. Non deſunt qui ſe medicos profitentes non ſolum medicamentis, aut incuria, necem plerumque civibus afferunt, ſed quaſi funeſto in eos odio flagrarent, in lethalem errorem rapere omnes conantur, multiplicem doctrinam eſſe Medicinae detrimento. Quodque mirum videatur ſententiam ratione firmare ſatagunt, tanta eſt hominum ſtultitia, quae eam maxime labefactare deprehenditur. Dicunt enim ſolum uſum oſtendere quomodo ſit morbis medendum. Non equidem inficior plurimum in omnibus artibus valere uſum, eoque potiſſimum naturae cognitionem comparari, immo & prima ſciendi initia a ſola experientia proficiſci. Videndum tamen eſt num quid praeterea opus ſit, ut rite experimenta quaevis obſervare valeamus. Verſantur omnium oculis ſidera, aeternamque pulchritudinem oſtendunt, ſed quis quaeſo diſcreta ſpatia, orbium magnitudinem, circuitus, tempora, concurſus novit, praeter eum qui ſolerti inſtructus ingenio, & graviſſimis diſciplinis excultus, coelum percurrere animo aggreſſus eſt? Cum tot ſint mala, quibus humanum corpus af-

afficitur, tam multa ea praecedant vel conſequantur, tanta inſit varietas, & ſimilitudo, tamque celeriter praetereat occaſio, cuiuscumque vel rudis ingenii eſſe exiſtimabimus, continuo quid rei ſit iudicare, & inter innumeras obſcurasque notas certam morbi cognitionem elicere? Cumque tot remedia, & medendi modos variis aetatibus multae gentes expertae ſint, cum differant pro natura locorum genera Medicinae, nil intereſſe putabimus ſi eum, qui aliquid tentaturus eſt, & auxilii origo, & hiſtoria non fefellerit? Quod ſi quis aeque ad experiendum aptos rudes doctosque medicos contendat, an pari eos ſtudio experimenta perſequi dicet, quorum hi rerum occultiorum contemplatione ſemel illecti labores, & pericula libentiſſime obeunt, illorum contra ingenia, cum ſint obviis paucisque rerum formis contenti, vel ſomniatis viribus creduli, incultu ſocordiaque torpeſcunt. Sint vero pariter, & uſui idonei, & exercitati, rudes doctique medici, quod tamen longe ſecus eſſe oſtendimus, acris illa mentis vis, & , ut ita dicam, ſagacitas, cuncta celerrime cogitans, & illico quod probandum ſit maxime in unaquaque re diudicans, nemini dubium eſſe poteſt quin exer-

citatione, & conſuetudine iudicandi augeatur. Quam quidem animi facultatem maxime vigentem medico opus eſſe liquido apparet, quod medicina tota ſit ars coniecturalis, neque reſpondeat ei plerumque non ſolum coniectura, ſed experientia. Is vero hac mentis virtute praeſtare exiſtimandus erit, cui plurima dabitur occaſio probabilitatem aeſtimandi in his, quae intelliget; is ſcilicet, qui ſaepiſſime meditatur, totusque eſt in explicatione naturae. Doctus igitur medicus longe quam rudis ad experiendum aptior, ad plura exploranda ſolertior, peritiam adhibendam inſtructior deprehenditur. Hinc eſt fortaſſe, quod mirifici iſti ſapientiae obtrectatores tutam per experimenta veritatis inveſtigationem neglexerint, totque futiles ſententias medendi ſcientiae miſcuerint, vitrea fracta, & ſomniorum interpretamenta. Vera Medicina, quae morbos curat, iis omnibus nititur, quae nobis ſunt ſuperius expoſita. Quae cum ſint tantae hominibus utilitati, minime mirum eſſe debet, ſemper egregium medicis honorem privatim & publice habitum fuiſſe precibus, obſequio, muneribus, inſignibus, imaginibus. In veterum libris memorantur ampliſſimae mercedes, quibus a

Grae-

Graeciae populis, ab Aſiae Regibus, a Romanis Principibus conducebantur Medici; & immenſae propemodum opes, quas eorum aliqui adepti ſunt. Audivimus quam ſplendide, quam erudito luxu nonnulli vixerint illuſtres medici, e quibus unum liceat honoris cauſa nominare, huius praeclarae quondam Academiae ornamentum Hieronymum Mercurialem, cuius omnia magnifica, & fere privatam conditionem excedentia celebrantur. In noſtramet Vrbe novimus laudabiles ſibi quosdam fortunas ſola medicina paraſſe, & in beata Britannia vidi medicos, quorum ſi domos apertiſſimas, maximeque hoſpitales, lautas epulas, refertiſſimas bibliothecas, pretioſa cimelia, munificentiam, & literarum, & artium patrocinium ſpectemus, non ipſi artifices, ſed regum aemuli videantur. Neque divitiae ſolum oſtendunt, quanti facere cogantur homines Medicinam, ſed & inſignes familiaritates, quibus principibus viris coniuncti clariſſimi plerique medici fuere. Celebratur audax illa Alexandri de medico fiducia, quo etiam amico ſummo uſus eſt, notique regum, & optimatum neceſſitudine, convictu, & hoſpitio, non minus quam doctrinae gloria, Eraſiſtratus, Herophilus, Aſclepia-

piades, Muſa, Galenus. In ipſa noſtrorum Principum aula doctiſſimos medicos novimus, & in edito ſemper honoris loco, & in lauta, ac bene aucta parte fuiſſe. Nec praemia tantum, & cultura potentum amicorum ſunt Medicis delati honoris argumenta, ſed imitatio quoque ſtudiorum, qua multi e ſummis viris delectati ſunt vehementiſſime, iis probari artem oſtendit. E ſapientibus quidem excoluiſſe Medicinam compertum habemus praeclariſſimos quosque, Pithagoram, Democritum, Platonem, Ariſtotelem, e regibus Achillem, eiusque affinem, & gloriae aemulum, Alexandrum, Dionyſium ſeniorem, Mithridatem, Attalum, Iubam, & quod mirum fortaſſe videatur, ab ipſo M. Catone pertractata fuit, cuius auctoritati Triumphus, atque Cenſura minimum conferunt, tanto plus in ipſo eſt, & cuius tamen ſeveriſſimi ſenis etiam num exſtat acerbum de medicis iudicium. Scio equidem nonnullos probrum obiicere Medicinae, quod ſolam hanc Graecarum artium exercere Romana gravitas non tulerit, eamque pauciſſimi Quiritum attigerint. Verum ſi dicere fas eſt quod ſentio, glorioſiſſimae gentis venia, hoc ideo factum eſſe crediderim, quod nimium ſubtilibus, longis-

que

que diſciplinis Medicina conſtaret Romanorum ingenio minime aptis, quibus datum a natura fuerat non vincere ſcientiae laude, ſed regere imperio populos, & morem pacis imponere. Honores vero Medicinae publice habitos recolenti, occurrit ſtatim Aeſculapius, qui quoniam adhuc rudem, & vulgarem hanc ſcientiam paulo ſubtilius excoluit in Deorum numerum receptus eſt. Hippocrati civitatem, coronam auream, & victum ei poſteriſque publice dandum, quin & divinos honores, quos Herculi decreverunt Athenae. Viſuntur & hodie numismata a Cois percuſſa, vultu Hippocratis inſignia, pluraque a Smyrnaeis, illuſtrium medicorum nomine ex Eraſiſtrati ſectatoribus, quorum apud eos gymnaſium quondam nobiliſsimum fuiſſe memoratur. Antonium Muſam Romani annulo aureo donarunt, eique ſtatuam aere collato iuxta ſignum Aeſculapii ſtatuerunt. Non hic recenſendas puto immunitates Medicis Rerum publicarum decretis, aut Caeſarum conſtitutionibus datas, & privilegia irrogata, quae videre eſt in Iuriſconſultorum libris. Nec vos praeterit Arabum Reges, penes quos aliquando terrarum imperii pene ſumma fuit, maximi feciſſe

ciſſe medicos, quorum & conſiliis, & miniſterio uſi ſunt, nec affinitatem refugerunt. Quae de utilitate Medicinae, & dignitate diximus, Auditores, ea forte ſunt, quae ſolertes animos ad eius ſtudium capeſſendum allicere valeant; at incredibilis quae inde uſurpatur voluptas, mirum quam vehementi ſit incitamento vel ſola ad longam difficilemque artem adipiſcendam ſummis ingeniis, & praeter laudem nullius avaris. Sentiunt omnes innata quadam animi vi pulchritudinem, ideſt voluptatem ex rerum unitatis ſimul & varietatis contemplatione percipiunt. Quae quidem unitas atque varietas propemodum ad infinitum perductae in maximis mundi partibus eniteſcunt, & mira rapiunt dulcedine terrae coelique menſorem, ita ut ei longiſſimae ineundae & ſubducendae rationes iucundiſsimae videantur. Nec minus illa ſimilitudine & varietate conſtans forma reperitur in minoribus naturae operibus, ut videre eſt in arborum & herbarum innumeris fere generibus, in quibus tamen admiranda ineſt congenerum naſcendi, fruticandi, ſtructurae, coloris, ſeminum ſimilitudo. Animantium vero quanta varietas eſt in figuris in his, quae intus incluſa ſunt, in motibus, cum tamen uni-

unitas maxime appareat in deſcriptione vitalium viarum, & reſpiraminum, totque motus, atque conatus ſola muſculi contractione perficiantur. Hanc quidem in omnibus naturae pulchritudinem non poteſt non habere ob oculos quotidie medicus, qua fit ut in graviſsimas meditationes, & labores iucunde & alacriter incumbat. Si vero ſit illi vehemens cognitionis amor, omnium mentibus inſitus, quo non aeque tamen omnes agi videmus, dici non poteſt quanta perfundetur voluptate e cognoſcendis abditis rerum cauſis, quas ad rem medicam pertinentes diſciplinae demonſtrant. Quod ſi ita eſt ut Medicina tanto ſit ſtudioſis & oblectamento & honori, & rei publicae utilitati, pergite, ut facitis adoleſcentes, atque in id ſtudium, in quo eſtis, acriter incumbite. In eo certe gymnaſio degitis hoc temporis, quod ingenuis artibus, ſtudiisque literarum dare decreviſtis, quo nullibi terrarum aptius eſt ad doctrinam facillime quaerendam. Non tam quod Principum noſtrorum munificentia bibliothecis, horto, theatro inſtructum, ſed quod plurimi intereſt, eorumdem providentia, doctiſsimorum hominum delectu refertum ſit. Quorum ſapientia ſumma eſt comi-

tate

tate coniuncta adeo ut eos conveniendi, & rogandi vobis ſemper pateat occaſio. Horum exemplo, praeceptis, conſiliiſque debeo, quod nobiliſsimam medendi diſciplinam ſingulari quodam amore ab ineunte aetate proſecutus fuerim, quo iucunde impulſum me ſentii, ut nonnihil ad eam aſſequendam ſtudii, & induſtriae afferrem, atque iter libenter ingrederer, quo iam aliquem apud exteras gentes, & ampliſsimum nunc domi honorem ſumma optimi Principis liberalitate nactus ſum. Mihi ſane nihil obtingere poterat optatius, quam clariſsimo huic coetui adſcribi, ſplendidoque huic muneri praeponi ducendae per longum & difficile Medicinae ſtudium Etruſcae Iuventutis. Quibus quidem partibus implendis, ut vires mihi fortaſſe non ſuffecerint, voluntas certe unquam, & ſedula opera non deerit.

FINIS.

a.491